

Pol. Skon.
Votflyttning.

Röster från Amerika.

3 Juni 1880.

En behjertansvärd skildring af några
i Amerika wistande sanningsäl-
skande män öfwer tillståndet
derstädes, och särskild till-
egnad de Amerikaresande.

Ur KB:s samlingar

Digitaliserad år 2013

National Library
of Sweden

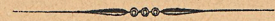
Sundsvall,
J. O. Nybergs boktryckeri,
1880.

Pol. Skon.
Votflyttning.

Röster från Amerika.

3 Juni 1880.

En behjertansvärd skildring af några
i Amerika wistande sanningsäl-
skande män öfwer tillståndet
derstädes, och särskild till-
egnad de Amerikaresande.

Sundswall,
J. D. Nybergs boktryckeri,
1880.

När af bebådande tecken synes som emigrationen till Amerika äfwen från Sverige skall blifwa allt större och större, och då man för sin utvandring i flera fall är ledd af en smittosam s. k. utvandningsfeber snarare än af brist på uppehälle, så torde ett ord i ämnet kanste nu wara på sin plats.

Att ett land, der arbetaren mera ältas än föraktas; der dagakarlens röst wid walurnan gäller lika mycket som högste styresmannens; der trälen tilltalas lika mycket som herrn; der det står näringsidkaren fritt att hwar helst han will utöfwa sitt yrke; der ej konsten, utan kapitalet bestattas; der den fattiges utgifter bestämmas af honom sjelf; der man kan underhålla kyrka och prest, eller — låta bli; der ingen för sin tro lastas i häfte eller bötfälles, och inga domkapitel få monopol på religionen; der ingen kostbar, stor, allting uppslukande armé i fredstid underhålles, utan blott några tusen man för nödig gränsbewakning, etc.; der statens högste embetsman, så wäl som den lägste, får sjelf betala sina teater- och andra nöjen; der pressfriheten är så stor, att det orätta hos så wäl regering som enskild kan påpekas, utan fara att derför gå i häfte; ja, der folket med andra ord ega likhet inför lagen och sjelfwa fälla domen i mål som det gemensamt angår, — att ett land med dylika fördelar, andra att förtiga, skall wara ganska frestande för många Sveriges innewånare, är ju ej att undra på.

Men trots de stora fördelar här äro, så wilja wi dock ropa till hwarje på utvandring betänkt landsman och

landsmaninna: betänk dig mer än en gång, innan du beger dig hit! Inbilla dig ej, att du här blott skall få ståda den ljusa sidan; utan betänk att det finnes en mörk sida äfwen, som du måste se, och som kan göra ditt lif här nog bittert, att allt det ljusa för dig blir likgiltigt. Mer än en har redan detta år anländt, som nu skulle med glädje återvända, om medel ej saknades, på samma gång som wiserligen många äro glada att wäl ha kommit hit.

Frågan torde derföre blifwa: när en del ångra, men en del ej, att de resa till Amerika, hwilka äro då de som resa med hopp att ej behöfwa ångra sin färd?

På denna fråga wilja wi gifwa ett swar, enligt våra tankar, nemligen, att har du din bergning, om ej till öfwerflöd, så dock till behof, blif då der du är, och bed Gud gifwa dig nåd att vara nöjd. Besinna, att om du har ditt uppehälle i Sverige, men dermed ej är nöjd, utan will hit och samla statter för kommande dagar, så kan det gå dig illa. Att hafwa sin bergning, men ändå ej vara nöjd, utan wilja ha mer för en dag, den man aldrig sett eller fått löfte om, det är girighet, roten till allt ondt.

Men der förhållandet är enahanda med hwad som tillskrifwits oß från flere platser i Sverige, att trots trängnaste arbete från tidigt på morgon till sent på afton, trots största sparsamhet, så räcka dock icke fjrtjenssterna till att köpa sådesäd, och betala de dryga statterna, utan man kommer mer och mer i skuld, der förhållandet så är, der tro wi om ändigheterna berättiga till utwandring. Ty har jag ej mitt uppehälle på en plats, eller hopp att kunna göra rätt för mig genom att der kwarstanna, så är nog Guds wilja att jag skall gå dit, der jag kan ärligt försörja mig och de mina.

Der nöden, ej girighet eller oförnöjsamhet, sålunda manar någon att utwandra, der torde man ej ångra en

resa till Amerika, ehuru dock första året här äfwen för sådana kanste kommer att kännas swårare än någonsin i hemlandet. Ty förutom det wärsta slags arbete, som emigranten wid sin ankomst i flesta fall får, så kommer dertill ofunnighet i språket och stilsmesja från anhöriga — ofta från maka och barn — hwilket är tungande nog. Nöd war det således i Sverige och nöd blir det här, men dock med den stilnad, att här finnes mera hopp om ställningens förbättring.

Familjer, som fattiga hitkomma med flera barn, hwilka ej äro stora nog att uträtta något arbete, de få det swårast här första tiden. Mannen nödgas ofta genast wid hitkomsten lemna familjen, för att taga arbete wid någon aflägsen jernväg, grufwa eller stenbrott, och der står då familjen en tid utan hem, utan pengar, och främmand för alla. Huru sådant kännes, wet ingen, som ej erfarit det. Detta är en swårighet, hwarifrån naturligtwis den är förskonad, som blott har sig sjelf att förja för; ehuru äfwen en sådan torde ofta bittert nog få känna stilsmesjan från anhöriga i Sverige.

De fattige, nödställde, arbetsduglige, — de kunna med tiden få det bättre här än hemma. Men de, som ha det bra i Sverige, de få det ej bättre här, utom snarare tvärt om. Ty när de ej woro nöjda med att ha hwad de behöfde till sitt uppehälle i Sverige, så blifwa de ej förnöjda med att komma hit, efter som penningen aldrig skapat förnöjsamhet, utan motsatsen.

För sådana, som ej kunna ett handtwerk, och ej wilja uträtta grosarbete, utan beräkna utkomst genom sin bildning, för dessa är Amerika i flesta fall ett fängelse. Den som will vara "sprätt" och "herre" här, men föraktar kroppsarbete, dens säkraste framtid står tecknad med dessa bokstäfwer: tiggare.

Tjenstflickor ha bästa utfigten här. Men och dessa böra endast resa för behofs skull. Suru mången flicka hade ej ett godt hem i Sverige, men af oförnöjsamhet begaf sig hit, lemnande en förjande fader och moder på deras ålderdom tusentals mil bakom sig. Wisserligen kan hon här lättare bidra till deras uppehälle; men besinna dock, att penningen aldrig fyller barnets plats i föräldrahemmet.

Der sådana utwandra, hwilka här hafwa barn och andra anhöriga att gå till, der kan ju intet anmärkas om de och gå utan att nödgas härtill för sin utkomst. Sällan torde och inträffa att hit utflyttade gå tillbaka och bosätta sig hos kvarlemnade anhöriga, hwadan ju dessa, om de ej önska för alltid vara åtskilda, måste gå hit.

De familjer och manspersoner, som utwandra och hafwa penningar nog, böra gå westerut och taga sig land, samt undwika att slå sig ned i kuststäderna. Ty på samma gång som dessa äro ungdomens förderf, så är jordbruket bästa vägen att få en någorlunda god bergning i lekamtligt hänseende.

Wårt råd är således: lemna ej maka, barn, föräldrar, syffon, slägt och fädernesland, dereft du ej är nödsakad; ty då torde du få ångra din resa.

Men det torde här ej heller vara ur vägen att säga ett ord till dem, som i Sverige umgås med tanken att något bör göras för emigrationens hämmande.

Det skall aldrig hjälpa att tala om kärlekslösheten uti att wända det land ryggen, "som enom födt och uppfostrat, och hwars förswar samt wärn man borde vara". Ty om "landet" först wänder sina barn ryggen, så är icke underligt att de senare göra samrunda. Om wi här i Amerika ärligen nödgades gifwa vår förtjenst till underhållandet af en stor förswarsarmé, så wäntade wi att då af denna blifwa förswarade mot ett kommande fiendtligt anfall och skulle ej känna det som vår pligt att sjelfwa

utgöra förswaret, när wi bestodo of med ett sådant. Nej, som någon och sade: "det är kärlekslöft att gå dit och dit; besinna att I ären landets förswarskrafter", så skulle säkerligen swaret blifwa: "hwad bekymrar of landets förswar? det tillkommer dem att föda, som derför ärligen draga sin dryga lön; wi ämna ej att underhålla armé i fredstid och så i krigstid sjelfwa utgöra soldaterna". Frågades då, hwarifrån soldaterna skulle få sitt uppehälle, när inwånarne utwandra, så blefwe swaret detta: der ingen är att förswara behöfs inga förswarare. Nu äro wi dock här befriade från underhållet af en stor armé, men så känna wi och answaret att mangrant förswara landet när så behöfwes, hwarpå omedelbart prof gifwits under senaste kriget, jemte det, att man kan vara god soldat utan att i årtal dertill öfwas.

Nej, will man förekomma emigrationen, så laga då att orsakerna komma bort. Låt de fattige arbetarne köpa föda och kläder åt hustru och barn för de summor, som nu åtgå till föda och kläder åt flera tusen året om sysslolösa soldater. Låt bondens wid plogen trälände dragare få den hafra och det korn, som nu gifwes krigsryttarens "gångare". Hjelp de fattiga med bidrag till skolskolan och deras barns underwisning, i stället för att låta dem bekosta det sjelfwa, men stänka summor på hundrade tusental till deras bekwämlichkeit och underwisning som i hög grad äro af sådant i besittning förut. Låt millionären wid sitt af dyrbara rätter dignande bord någon gång med sitt öfwerflöd tänka på dem, som draga dagens tunga och hetta, men sällan weta hwad mått mage will säga. Mätta några hundra tusen af dessa för de summor, som nu i stället slöfas på festtillställningar åt dem, som jemt lefwa i öfwerflöd. Tänk på möjligheten af en fattig, egande lika godt förstånd som en rik, wid all-

männa frågors afgörande. Ja, tänk du, som lefwer i öfwerflöd, på den hungrande — du, som prälar i kostbara, onyttiga diamanter och smycken, samt kläder dig i siden — tänk du på de barfota, halfnackna, elända, som i armodets boningar finnas, och du skall se i deras ögon en tacksamhetstår, försäkrande, att de gladeligen wilja stanna i det land, som eger så ädelmodiga hjertan, samt dem i nödens stund med sitt lif och blod förswara. Se till tu, som har öfwerflöd, att i den fattiges hem finnes mer än ett bord, två stolar och några betar hafrebröd; att då han arbetat dagen lång, han slipper gå till fängs hörande barnen klaga öfwer hunger och köld; att han för sitt arbete får något, som är värdt kallas ett hem — och han skall säkerligen ej wilja öfvergifwa detsamma. När så de i Sverige, af Gud rikt wälsignade i lekamligt hänseende, öppna sina hjertan för deras mindre lyckligt lottade landsmäns behofwer, då är en orsak till emigrationen borta, och utwandring till följd af densamma upphörd.
